ARREST VAN HET HOF
VAN 3 FEBRUARI 1982 [1]

Kommanditgesellschaft in Firma Gebrüder Glunz tegen Hauptzollamt Hamburg-Waltershof (verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Finanzgericht Hamburg)

„Gemeenschappelijk douanetarief — specifiek recht"

Zaak 248/80

Samenvatting

Gemeenschappelijk douanetarief — Invoerrechten — In RE uitgedrukte specifieke rechten — Omrekening in nationale valuta van Lid-Staat van invoer — Toepassing van wisselkoers overeenstemmende met bij IMF aangemelde pariteit — Algemene bepaling C 3 — Geldigheid — Beperking van invoerrechten tot het bedrag te heffen bij invoer in Lid-Staat met de zwakste valuta — Ontoelaatbaarheid

(Verordening nr. 950/68 van de Raad in de redactie van verordening nr. 2500/77, algemene bepaling C 3)

Bij onderzoek van Algemene bepaling C 3 van titel I van deel I van de bijlage bij verordening nr. 2500/77 is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid ervan kunnen aantasten. De bepaling moest aldus worden toegepast, dat bij invoer in een Lid-Staat met een sterke valuta de in RE uitgedrukte invoerrechten overeenkomstig de bepaling moesten worden omgerekend in de nationale valuta van de Lid-Staat waar de invoer plaatsvond, en niet moesten worden beperkt tot het bedrag dat bij invoer in de Lid-Staat met de zwakste valuta had moeten worden geheven.

In zaak 248/80,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Hamburg, in het aldaar aanhangig geding tussen

KOMMANDITGESELLSCHAFT IN FIRMA GEBRÜDER GLUNZ, te Hamburg,

1 — Procestaal: Duits.

en

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-WALTERSHOF,

om een prejudiciële beslissing over de geldigheid van algemene bepaling C 3 voor de uitlegging van het gemeenschappelijk douanetarief in de versie van verordening nr. 2500/77 van de Raad van 7 november 1977 tot wijziging van verordening nr. 950/68 betreffende het gemeenschappelijk douanetarief (PB L 289 van 1977, blz. 1),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: J. Mertens de Wilmars, president, G. Bosco, A. Touffait en O. Due, kamerpresidenten, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros en F. Grévisse, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

Algemene bepaling C 3 — betrekking hebbende zowel op de nomenclatuur als op het invoerrecht — van titel I van deel I — van de bijlage van verordening nr. 950/68 van de Raad van 28 juni 1968 betreffende het gemeenschappelijk douanetarief (PB L 172 van 1968, blz. 1), luidt als volgt:

„De rekeneenheid (RE) waarnaar voor de toepassing van sommige specifieke rechten wordt verwezen, of welke bepalend is voor de indeling onder sommige posten of onderverdelingen van posten, heeft een waarde van 0,88867088 gram fijn goud. Voor de omrekening in Belgi-

sche franken, Franse franken, Luxemburgse franken, Nederlandse guldens, Duitse marken of Italiaanse lires, wordt de koers toegepast, welke overeenkomt met de voor die valuta's bij het Internationaal Monetair Fonds opgegeven en door dit Fonds goedgekeurde pariteit."

Deze tekst is bij verordening nr. 2500/77 tot wijziging van verordening nr. 950/68 slechts in zoverre gewijzigd, dat naast de valuta's van de oorspronkelijke Lid-Staten ook die van de op 1 januari 1973 tot de Gemeenschap toegetreden Lid-Staten worden genoemd.

Bij verordening nr. 2800/78 van de Raad van 27 november 1978 tot wijziging van verordening nr. 950/68 (PB L 335 van 1978, blz. 1) is bepaling C 3 vervangen door een bepaling, waarin voor iedere nationale valuta de tegenwaarde wordt vastgesteld van de Europese rekeneenheid (ERE) die bij verordening nr. 2779/78 van 23 november 1978 (PB L 333 van 1978, blz. 5) van toepassing is verklaard op de op douanegebied genomen besluiten.

De firma Glunz uit Hamburg importeerde in augustus 1978 uit Taiwan in keramiek uitgevoerde beeldjes, zogenoemde „ceramic angels", die de vorm hebben van een geklede meisjesfiguur, waarvan de onderarmen en de handen een kaarshouder vormen. De firma Glunz gaf de beeldjes als kerstengelen van porselein met kaars aan onder post 97.05 van het GDT (... toebehoren voor kerstboomversiering en dergelijke kerstfeestartikelen; invoerrecht 10 %). Het Hauptzollamt Hamburg-Waltershof klaarde de waar bij „voorlopig bericht" in overeenkomstig de aangifte. Over de beeldjes werd derhalve een invoerrecht van 10 % geheven.

Bij bericht van wijziging van 26 september 1978 deelde verweerder in het hoofdgeding de beeldjes in onder post 69.13 B (beeldjes ... van porselein; invoerrecht 11 %, doch minstens 70 RE per 100 kg brutogewicht).

Daar de door de Bondsrepubliek Duitsland bij het IMF opgegeven koers voor de in algemene bepaling C 3 genoemde hoeveelheid fijn goud DM 3,66 bedroeg, kwamen 70 RE overeen met DM 256,20. Op basis van de wisselkoers bedroeg het invoerrecht over het brutogewicht van de ingevoerde waar — in totaal 28 128,80 kg — DM 72 045,49. Op basis van het invoerrecht van 11 % zou slechts DM 18 386,19 aan invoerrecht verschuldigd zijn geweest. Derhalve moest het tarief van 70 RE/100 kg worden toegepast.

Glunz' bezwaarschrift tegen het bericht van wijziging werd ongegrond verklaard, waarna zij op 10 oktober 1979 beroep instelde bij het Finanzgericht Hamburg. Zij betoogde enerzijds dat de indeling van de betrokken waar onder post 69.13 B niet gerechtvaardigd was, en anderzijds dat de toepassing van een hoger invoerrecht dan bij invoer in Lid-Staten met een zwakkere valuta zou gelden, niet was toegestaan. Verweerder in het hoofdgeding betoogde voor het Finanzgericht, dat een verlaging van het invoerrecht tot het bedrag dat bij invoer in een Lid-Staat met de zwakste valuta zou gelden, niet in aanmerking kwam.

Het Finanzgericht Hamburg verwierp het eerste argument van de firma Glunz inzake de juiste tariefindeling van de betrokken waren. Daarom heeft het dit probleem niet aan het Hof voorgelegd. Met betrekking tot het tweede argument overwoog het Finanzgericht echter dat er twijfel bestond over de uitlegging en de geldigheid van bepalingen van gemeenschapsrecht. Daar zijn beslissing van die

uitlegging afhing, besloot het bij op 6 november 1980 ter griffie van het Hof ingekomen beschikking de behandeling van de zaak te schorsen en het Hof van Justitie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Is algemene bepaling C 3 in deel I, titel I, van de bijlage bij verordening nr. 2500/77 van de Raad van 7 november 1977 bij toepassing op post 69.13 B van het gemeenschappelijk douanetarief ongeldig, voor zover zij, in geval van invoer van de waar in een Lid-Staat met een sterke valuta, tot een hoger invoerrecht zou leiden dan bij invoer in een Lid-Staat waarvan de valuta ten opzichte van de bij het Internationaal Monetair Fonds opgegeven pariteit het meest is gedevalueerd, of moeten genoemde bepalingen aldus worden uitgelegd, dat het invoerrecht slechts moet worden geheven tot het bedrag dat bij invoer in een Lid-Staat met de zwakste valuta had moeten worden geheven?"

Het Finanzgericht merkt op, dat Glunz bij invoer via Italië een veel lager invoerrecht zou hebben betaald: bij de door Italië bij het IMF opgegeven pariteit van 625 lire zou het invoerrecht slechts DM 29 342,30 hebben bedragen.

Het Finanzgericht baseert zijn beoordeling hoofdzakelijk op de volgende overwegingen:

„Het verschil in invoerrechten in de verschillende Lid-Staten is niet verenigbaar met de grondgedachte van de douane-unie. De douane-unie vormt de grondslag van de Gemeenschap. Kern van de douane-unie is de invoering van een gemeenschappelijk douanetarief in de betrekkingen met derde landen (artikel 9, lid 1, EEG-Verdrag). Tot dat douanetarief behoren de invoerrechten, die ofwel zijn vastgesteld als een percentage van de douanewaarde ofwel als een vast bedrag in geld of in een andere eenheid voor weegbare, meetbare of telbare berekeningsfactoren (bijvoorbeeld het eigen gewicht) (specifieke invoerrechten). De douane-unie verbiedt derhalve uiteenlopende, in de valuta's der Lid-Staten uitgedrukte invoerrechten.

Tegelijkertijd levert het verschil in invoerrechten discriminatie op, zulks in strijd met het algemene gelijkheidsbeginsel. Voor zover het gemeenschapsrecht zelf regelingen treft en noch nationale voorschriften op niet-geharmoniseerde rechtsgebieden noch nationale uitvoeringsbepalingen gelden, die binnen bepaalde enge grenzen onderling afwijkende regelingen in de verschillende Lid-Staten toestaan, verlangt het gelijkheidsbeginsel dat het ten bate van de gemeenschapsbegroting toegepaste stelsel van heffingen zodanig wordt geregeld, dat het op eenvormige wijze drukt op al degenen die aan de daartoe door de gemeenschapsregeling vastgestelde voorwaarden voldoen. Het feit dat de invoer via Lid-Staat A in plaats van Lid-Staat B geschiedt, wordt door geen enkele verdragsbepaling erkend als beslissend criterium bij de berekening van het invoerrecht. Ook het bestaan van een specifiek minimuminvoerrecht rechtvaardigt het verschil in belasting niet. Specifieke minimuminvoerrechten hebben ten doel bij lagere of dalende prijzen op de wereldmarkt de douanebescherming niet beneden een minimum te laten dalen. Wanneer dit zich echter voordoet in een Lid-Staat met een zwakke valuta, dan moet de wetgever uit hoofde van het grondbeginsel van de douane-unie in samenhang

met het gelijkheidsbeginsel maatregelen van gelijke werking treffen voor de Lid-Staten met een sterkere valuta ... De in de opmerkingen van de Raad en de Commissie in zaak 135/79 (Gedelfi) genoemde moeilijkheden ten gevolge van de overgang van de RE naar het vanaf 1 januari 1979 geldende stelsel van de ERE (korfeenheid) vormden uiteindelijk geen rechtvaardiging voor het nalaten van de volgens het grondbeginsel van de douane-unie noodzakelijke aanpassing van de in verordening (EEG) nr. 2500/77 gebruikte RE aan de gewijzigde wisselkoersen ... Hierbij valt verder nog te bedenken dat het douanetarief slechts voor een betrekkelijk klein aantal waren specifieke rechten bevat, zodat een aanpassing slechts geringe gevolgen zou hebben gehad. Ook al was het voor de wetgever en de administratie moeilijk om de wisselkoersen van de RE aan te passen aan de feitelijk geldende koersen, toch is het twijfelachtig of zo'n groot verschil in invoerrecht — meer dan 100 %, al naargelang de waar wordt ingevoerd via Italië of via Duitsland — nog aanvaardbaar kan worden geacht."

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door de firma Glunz, te dezen vertegenwoordigd door J. Gündisch, advocaat te Hamburg; de Raad, te deze vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur A. Sacchettini als gemachtigde, en de Commissie, te dezen vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Gilsdorf als gemachtigde, bijgestaan door M. Schäfers.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen

De firma *Glunz* is van mening dat het Finanzgericht met zijn prejudiciële vraag het Hof verzoekt, voor een maar zeer weinig afwijkende casuspositie de consequenties te trekken uit het arrest van 3 juni 1980 (zaak 135/79, Gedelfi, Jurispr. 1980, blz. 1713). In dit arrest volgde het Hof weliswaar niet de opvatting van Gedelfi en het Finanzgericht Hamburg, noch de conslusie van de advocaat-generaal, volgens welke algemene bepaling C 3 van de bijlage van verordening nr. 2500/77 moest worden nietigverklaard, voor zover zij ertoe leidde dat bij de invoer van sinaasappelsap in de Bondsrepubliek Duitsland een heffing werd toegepast, terwijl hetzelfde sinaasappelsap vrij van heffing in een andere Lid-Staat kon worden ingevoerd. Niettemin leidde 's Hofs arrest economisch gezien tot hetzelfde resultaat. Het Hof verklaarde voor recht, dat artikel 2 van verordening nr. 516/77 van de Raad juncto bijlage I bij deze verordening aldus moet worden uitgelegd, dat bij invoer van sinaasappelsap in een Lid-Staat geen heffing moet worden toegepast op het gehalte aan toegevoegde suiker, indien vaststaat dat hetzelfde sinaasappelsap in andere Lid-Staten van de heffing is vrijgesteld.

De Commissie heeft in zaak 135/79 zelf uiteengezet dat uiteenlopende wisselkoersen evenzeer gevolgen kunnen hebben wanneer de afbakening van een tariefpost afhankelijk is van de waarde van de goederen, als wanneer het invoerrecht niet afhankelijk is van deze waarde (specifieke douanerechten). Reeds hieruit

blijkt duidelijk dat het arrest in de zaak-Gedelfi ook in de onderhavige zaak moet leiden tot een uitlegging van de toepasselijke bepalingen in die zin, dat het door de importeur te betalen invoerrecht in de ene Lid-Staat niet hoger mag zijn dan in een andere Lid-Staat.

De advocaat-generaal verklaarde in zijn conclusie dat de beslissing in de eerste plaats moest afhangen van de doelstellingen van de douane-unie; hij verwees hiertoe naar het arrest van 13 december 1973 (gevoegde zaken 37 en 38/73, Diamantarbeiders, Jurispr. 1973, blz. 1609), volgens hetwelk „met deze tariefgemeenschap de gelijkstelling van de douanerechten die aan de grenzen der Gemeenschap drukken op de uit derde landen ingevoerde produkten, wordt beoogd, teneinde verleggingen van het handelsverkeer met deze landen en distorsies in het interne vrije verkeer of in de mededingingsvoorwaarden te voorkomen".

De feitelijke verschillen tussen beide zaken leiden niet tot een ander resultaat. Verschillende buitentarieven leiden namelijk eveneens tot verlegging van de handelsstromen, hetgeen tot vervalsing van de concurrentie kan leiden en bijgevolg de ontwikkeling van de Gemeenschap belemmert. Dit blijkt bijzonder duidelijk in het onderhavige geval, waarin het invoerrecht in de Bondsrepubliek Duitsland meer dan twee keer zo hoog is als in Italië.

Tegenover de door de Commissie en de Raad in zaak 135/79 aangevoerde tegenargumenten staat het arrest van het Hof, waarin deze argumenten zijn onderzocht en niet steekhoudend zijn bevonden. Het voornaamste gebrek van die tegenargumenten is dat zij zich primair bezig houden met het discriminatieverbod en onvoldoende met het doel van de douane-unie, die gelijke mededingingsvoorwaarden wil scheppen in alle Lid-Staten en waarop inbreuk wordt gemaakt door een regeling die sterk verschillende invoerrechten kent, naargelang de invoer in de ene of de andere Lid-Staat geschiedt. In zijn conclusie in de zaak-Gedelfi, verklaarde de advocaat-generaal dan ook, dat de Raad „niet bevoegd is de fundamentele beginselen van het Verdrag, bijvoorbeeld inzake de douane-unie, naast zich neer te leggen".

De in de onderhavige zaak opgeworpen vraag heeft implicaties voor 37 tariefposten, waarvan er 15 betrekking hebben op landbouwprodukten. Dat is hoe dan ook een belangrijk deel van de onder het gemeenschappelijk douanetarief vallende waren. Bovendien bestaat er voor het onderhavige produkt een echte mededinging, want als importeur uit Oost-Azië concurreert de firma Glunz met gelijksoortige firma's in alle andere landen van de Gemeenschap. Ongelijke invoerrechten betekenen dat bijvoorbeeld Italiaanse importeurs de hierbedoelde partij beeldjes ongeveer DM 43 000 goedkoper hadden kunnen invoeren dan de firma Glunz. Handhaving van dusdanig ongelijke invoerrechten zou stellig hebben geleid tot een verlegging van de invoerstromen van de Bondsrepubliek Duitsland naar Lid-Staten met een zwakkere valuta.

De *Raad* betoogt dat algemene bepaling C 3, toen zij werd vastgesteld, waarborgde dat de toepassing van het GDT in alle Lid-Staten tot gelijke invoerrechten leidde. Later hebben steeds sterkere verstoringen van het internationale monetaire stelsel afbreuk gedaan aan het normale functioneren van alle op het

stelsel van de RE berustende gemeenschapsmechanismen, waaronder dat van algemene bepaling C 3. De Gemeenschap kon echter geen invloed uitoefenen op die verstoringen, daar zij werden veroorzaakt door gebeurtenissen die buiten haar bevoegdheid vielen. Omdat die verstoringen zich na de invoering van algemene bepaling C 3 hebben voorgedaan en deze bepaling in alle verordeningen tot wijziging van de basisverordening nr. 950/68 ongewijzigd is gebleven, kan de Raad niet worden verweten dat hij zijn bevoegdheid zodanig heeft uitgeoefend, dat dit heeft geleid tot „een met de grondgedachte van de douane-unie onverenigbaar verschil in invoerrechten in de verschillende Lid-Staten". Zodoende kan de Raad ook geen „discriminatie in strijd met het algemene gelijkheidsbeginsel" worden verweten.

De Gemeenschap heeft al jarenlang getracht te komen tot een meer adequate definitie van de RE. Met het oog daarop heeft de Commissie de Raad op 6 oktober 1976 voorgesteld in alle communautaire besluiten, met inbegrip van het GDT, op de ERE over te gaan. Over het — inzonderheid op de artikelen 209 en 235 EEG-Verdrag gebaseerde — voorstel van de Commissie heeft de in die artikelen voorziene raadpleging van het Parlement en de Rekenkamer plaatsgevonden. Deze laatste heeft zijn advies eerst op 22 juni 1978 aan de Raad uitgebracht. Verder heeft het feit dat na de inwerkingtreding van het gewijzigde IMF-Statuut op 1 april 1978 de bij het IMF aangemelde pariteiten werden losgelaten, geleid tot een versnelling van de werkzaamheden van de Raad om de nadelen te vermijden van het ontbreken van een parameter (binding aan een goudwaarde) ter bepaling van de waarde van de valuta der Lid-Staten overeenkomstig algemene bepaling C 3. Dit was de situatie vóór de vaststelling van verordening nr. 2779/78, houdende toepassing van de ERE op de op douanegebied genomen besluiten. Het feit dat deze eerst op 1 januari 1979 in plaats van op 1 januari 1978 zoals door de Commissie voorgesteld, in werking is getreden, moet ook worden toegeschreven aan het streven zich te houden aan de richtlijnen van de resolutie van de Raad van 27 juni 1974 inzake de vaststelling van tariefmaatregelen.

De *Commissie* meent dat het Finanzgericht Hamburg algemene bepaling C 3 uitlegt in die zin, dat zij in alle gevallen waarin monetaire schommelingen kunnen leiden tot verschillende invoerrechten in de Lid-Staten, langs administratieve weg moet worden aangepast aan de hand van de volgende criteria:

— rekening houden met alle — dat wil zeggen ook vrij geringe — verschillen tussen de invoerrechten, die een gevolg zijn van monetaire schommelingen (absoluut gelijkheidsgebod);

— uitgaan van de zwakste valuta van het moment als berekeningsgrondslag ter correctie van de verschillen in belasting (laagste berekeningsfactor);

— toepassing van deze aanpassingscriteria door de nationale douaneadministraties in afwijking van de tekst van de algemene bepaling en zonder voorafgaande wijziging door de wetgever (administratieve aanpassing).

Met betrekking tot het eerste punt merkt de Commissie op, dat het uniformiteitsbeginsel stellig bruikbaar is als uitgangspunt bij het bepalen van wat men met

alle besluiten op douanegebied wil bereiken, maar dat het, aan het doel van de douane-unie gemeten, tot overdreven eisen zou kunnen leiden. Verschillen in invoerrechten aan de buitengrenzen van de Gemeenschap tengevolge van eventuele monetaire schommelingen, kunnen verenigbaar worden geacht met de grondgedachte van de douane-unie, zolang — uitgaande van realistische criteria — niet behoeft te worden gevreesd dat zij zullen leiden tot verlegging van het handelsverkeer en verplaatsing van de industriële activiteiten of vervalsing van de mededinging. Die verschillen worden bedenkelijk wanneer zij voor de importeur een echte prikkel zouden vormen om de waar niet te importeren via de buitengrens van de staat waar hij is gevestigd, doch — in het uitzicht op lagere invoerrechten — via een ander punt aan de buitengrens van de Gemeenschap.

In het nieuwe ERE-stelsel zou de door de verwijzende rechter voorgestelde uitlegging onaanvaardbare gevolgen hebben. De ERE vertegenwoordigt min of meer de gemiddelde waarde van de nationale valuta's, zij weerspiegelt de reële economische situatie en is onderworpen aan veel geringere fluctuaties dan de afzonderlijke nationale valuta's. Er kunnen zich echter verschillen in de nationale tegenwaardes voordoen, enerzijds door de eventuele nieuwe vaststelling van de pariteiten ten opzichte van ERE (autonome besluiten tot re- of devaluatie) en anderzijds door de fluctuatiemarges in het kader van het Europees monetair stelsel. Ook al bedraagt de maximale fluctuatiemarge theoretisch 4,5 %, in de praktijk liggen de bilaterale fluctuatiemarges onder dat percentage wanneer de twee vergeleken valuta's het gehele jaar binnen de „slang" zijn gebleven. De beste methode om het verschil tussen de dagkoersen en de officiële koersen van de ERE effectief te beperken, zou zijn de periodieke aanpassing met kortere tussenpozen te doen plaatsvinden; een volkomen samenval van de vastgestelde pariteit en de feitelijke pariteit kan slechst worden bereikt door de nationale pariteit ten opzichte van de ERE dagelijks opnieuw vast te stellen. Dit is echter onmogelijk, omdat een belangrijk kenmerk van de huidige importhandel is dat de importeurs lang tevoren disponeren, en omdat de douane bij een dagelijkse aanpassing voor ernstige administratieve moeilijkheden zou worden gesteld. Ofschoon de Commissie de voorkeur zou geven aan het stelsel van halfjaarlijkse vaststelling, acht zij de jaarlijkse vaststelling in beginsel rechtens verdedigbaar. De eventuele verschillen in invoerrechten die uit de schommelingen van de slangvaluta's kunnen voortvloeien, zijn in de gegeven omstandigheden onvermijdelijk en uiteindelijk terug te voeren op het feit dat de gemeenschapswetgever geen bevoegdheid bezit op monetair gebied. In de notulen van de vergadering waarin hij tot invoering van de ERE op douanegebied besloot, heeft de Raad een uitdrukkelijke verklaring laten opnemen, inhoudende dat de mogelijkheid van een bijzondere aanpassing, los van de periodieke jaarlijkse aanpassing, zou worden bezien. Het Hof zou echter op deze wettelijke aanpassing vooruitlopen wanneer het zich zou aansluiten bij het standpunt van de verwijzende rechter en het in aanmerking nemen van alle uit monetaire schommelingen voortvloeiende verschillen tussen invoerrechten zou verheffen tot een hoger en noodzakelijk beginsel van de relatie tussen valuta en RE. Zelfs wanneer het Hof zijn beslissing daarbij strikt tot het oude RE-stelsel zou beperken, zou dit toch leiden tot een grote mate van onzekerheid over de vraag of en zo ja vanaf welk verschil in invoerrecht ook in het nieuwe ERE-stelsel compensatie moet worden gegeven en of

dat dan ook eenvoudig mogelijk is door een administratieve beslissing van de douaneautoriteiten.

Met betrekking tot het oude RE-stelsel heeft het Hof in de zaak-Gedelfi, betreffende de vraag of algemene bepaling C3 geldig is voor zover zij de RE hanteert als afbakeningscriterium voor de tariefindeling van een onder een gemeenschappelijke marktordening vallende waar (sinaasappelsap), zich alleen laten leiden door de doelstellingen van de marktordening en zijn uitlegging hoofdzakelijk gebaseerd op de vereisten van de eenvormige handelsregeling van de Gemeenschap. Daarentegen is het Hof niet ingegaan op de — ruimere — vraag, welke rechtsgevolgen monetaire schommelingen en de daaruit voortvloeiende verschillen tussen aan de buitengrens van de Gemeenschap opgelegde invoerrechten in het algemeen hebben voor de geldigheid van algemene bepaling C 3 of meer in het bijzonder voor de toepassing daarvan als afbakeningscriterium. De aldaar voor de geldigheid van algemene bepaling C 3 aangevoerde argumenten lijken ook hier volkomen op te gaan. Het feit dat het in deze zaak, anders dan in de zaak-Gedelfi, niet gaat om de RE als indelingscriterium, doch als rechtstreekse berekeningsfactor voor het invoerrecht, doet hieraan niet af. In casu leidt de RE als rechtstreekse berekeningsfactor, naar gelang van de invloed van de nationale monetaire fluctuaties, tot een reeks van verschillend hoge invoerrechten en hierdoor zal de mate waarin individuele gevallen ongelijk worden behandeld, in de regel zelfs kleiner zijn dan wellicht het geval is bij het gebruik van de RE als indelingscriterium, waarbij een zelfde waar, zonder dat er een tussenmogelijkheid bestaat, ofwel in een met heffing belaste categorie ofwel in een heffingvrije categorie wordt ingedeeld. Zo bezien zou men zelfs geneigd kunnen zijn de rechtsgeldigheid van de bepaling in gevallen als het onderhavige te toetsen aan minder strenge criteria dan in de zaak-Gedelfi en daarmee vergelijkbare gevallen.

Het verwijt van discriminatie zou alleen mogelijk zijn indien de gemeenschapswetgever rechtens verplicht was geweest, in de periode 1972-1978 een regeling in te voeren die verhinderde dat de contribuabele, al naar gelang de valuta waarin hij moest betalen, verschillend hoge invoerrechten werden opgelegd. Eerst vanaf 1974 heeft de monetaire ontwikkeling in de Lid-Staten bij de toepassing van de douanevoorschriften tot grote en duidelijk te constateren ongelijkheden in de Lid-Staten geleid. In die fase was de gemeenschapswetgever echter reeds begonnen met de voorbereidingen voor de geleidelijke invoering van een nieuwe rekeneenheid, de „korfeenheid". Dat deze nieuwe eenheid niet onmiddellijk op andere gebieden van het gemeenschapsrecht, met name op douanegebied is ingevoerd, komt doordat wegens de aanhoudende monetaire verstoringen op internationaal vlak nog onmogelijk viel te voorzien of de nieuwe referentie-eenheid op den duur goede resultaten zou geven. Het is dan ook geen toeval dat de Commissie eerst in oktober 1976 een voorstel voor een verordening inzake de ERE heeft ingediend, nadat het interimcomité van het IMF naar aanleiding van de conferentie van Kingston in januari 1976 bepaalde richtlijnen had gegeven voor een hervorming van het internationale monetaire stelsel. De wijzigingen in het IMF-statuut traden op 1 april 1978 in werking

en acht maanden later, op 1 januari 1979, werd de ERE op douanegebied ingevoerd.

De opvatting dat aan de wetgever vooral op het gecompliceerde gebied der invoerrechten toereikende termijnen moeten worden gelaten voor de opheffing van vastgestelde ongelijkheden, is niet als een bijzonder kenmerk van het gemeenschapsrecht te beschouwen. Dergelijke maatstaven zijn ook te vinden in de rechtsstelsels van de Lid-Staten van de Gemeenschap. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de rechtspraak van het Bundesverfassungsgericht dat, wanneer de feitelijke omstandigheden in de loop van een langdurige ontwikkeling zijn veranderd, de discrepanties niet door een eenvoudige en dus snel te realiseren aanpassing kunnen worden opgeheven.

Met betrekking tot het tweede punt (de laagste berekeningsfactor) meent de Commissie dat in een tijd van algemene inflatie de beschermende werking van invoerrechten vaak minder effectief wordt, doordat zij normaliter worden berekend op basis van de waarde van de goederen uit derde landen. Bij depreciatie van de valuta van het betrokken derde land geschiedt de berekening van het invoerrecht dus op basis van een overeenkomstig lagere basiswaarde. Deze aantasting van de externe beschermende functie van de ad valorem-invoerrechten, die slechts door voortdurende aanpassing kan worden gecompenseerd, wordt in beginsel vermeden bij specifieke invoerrechten, die zijn gebaseerd op neutrale — van de monetaire ontwikkeling der valuta van derde landen onafhankelijke — waarden, zoals het gewicht of de hoeveelheid. Door de binding van deze specifieke invoerrechten aan bepaalde intracommunautaire referentie-eenheden — ongeacht of het daarbij gaat om de RE of de ERE — wordt evenwel de neutraliteit van de specifieke invoerrechten binnen de Gemeenschap weer gerelativeerd door de schommelingen van de wisselkoers van de nationale valuta's ten opzichte van de RE. Een vermindering van de externe beschermende functie van de specifieke invoerrechten op bepaalde plaatsen aan de buitengrens der Gemeenschap tengevolge van de depreciatie van bepaalde valuta's wordt echter steeds gecompenseerd door overeenkomstig verhogingen tengevolge van revaluatie op andere plaatsen aan de buitengrens. Deze compenserende werking van de RE zou worden aangetast, wanneer bij verschillen in invoerrechten tengevolge van monetaire schommelingen binnen de Gemeenschap, steeds zou moeten worden afgegaan op de zwakste valuta van de Lid-Staten als relevante berekeningsfactor. Dit zou uiteindelijk hetzelfde resultaat hebben als wanneer de gemeenschapswetgever de tarieven van de specifieke invoerrechten zou hebben gekoppeld aan een ervaringsgewijs zwakke nationale valuta of aan de op het tijdstip van invoer laagst genoteerde valuta in plaats van aan de RE. Daarmee zou echter ernstig afbreuk worden gedaan aan de externe beschermende werking van de specifieke invoerrechten.

Met betrekking tot het derde punt merkt de Commissie op dat een administratieve aanpassing in die zin, dat de bedragen op basis van de tegenwaarde van de RE-pariteit van de eigen valuta zouden worden vastgesteld tegen de dagelijks schommelende wisselkoers van de op dat moment zwakste communautaire valuta, in casu de Italiaanse lire, diametraal zou ingaan tegen de berekeningsmethode overeenkomstig algemene bepaling C 3 en dus noch met de bewoordingen van deze bepaling noch met de functionele vereisten van de RE in overeenstemming

zou zijn. Bovendien zou een dergelijke methode leiden tot een ontoelaatbare vervaging van de grenzen tussen wetgevende en uitvoerende bevoegdheden en de douaneautoriteiten van de Lid-Staten voor grote praktische problemen stellen.

Voor het geval het Hof tot de conclusie mocht komen dat het van de firma Glunz gevorderde invoerrecht niet verenigbaar is met het gemeenschapsrecht, merkt de Commissie het volgende op.

Gelet op de precedentwerking van een dergelijke interpretatieve aanpassingsclausule voor het thans geldende ERE-stelsel, zou naast de uitholling van de externe beschermende functie van specifieke invoerrechten, die daarvan het gevolg zou zijn, nog een vrijwel onoplosbaar probleem van procedurele aard rijzen, namelijk hoe en vanaf welk verschil tussen de negen te vergelijken invoerrechten de nationale douaneautoriteiten deze compensatie moeten toepassen.

Zou het Hof de algemene bepaling (zonder enig voorbehoud) ongeldig verklaren, dan rijst de vraag of en in hoeverre deze verklaring gevolgen heeft voor het concrete geval van het hoofdgeding en voor vergelijkbare, in het verleden op basis van de RE afgewikkelde gevallen. Uitgaande van de beginselen inzake de overeenkomstige toepassing van artikel 174, lid 2, EEG-Verdrag, zou het Hof kunnen bepalen dat de ongeldigheid van algemene bepaling C 3 bij de toepassing ervan op post 69.13 B van het GDT niet meebrengt dat het op basis van die bepaling vastgestelde invoerrecht kan worden betwist wanneer dat invoerrecht is vastgesteld en betaald vóór de datum van het onderhavige arrest.

Mocht het Hof van oordeel zijn dat de uitsluiting van iedere terugwerkende kracht van de nietigverklaring in het geval van verzoekster in het hoofdgeding of van daarmee vergelijkbare importeurs te ver gaat, bijvoorbeeld omdat dan uiteindelijk geen rekening zou worden gehouden met het rechtmatig belang van de betrokkenen, dan zou het in zijn uitspraak de terugwerkende kracht kunnen beperken tot de de firma Glunz en vergelijkbare gevallen. Dit zou betekenen dat niet alleen compensatie moet worden toegekend in het onderhavige geval, doch ook in analoge gevallen, die in de Lid-Staten vóór de uitspraak van het Hof aanhangig waren en waarin nog geen definitieve uitspraak is gedaan. In dat geval zou de Commissie zorg moeten dragen voor die compensatie en wel volgens de criteria die het Hof uit de beoordeling van de gehele feitelijke en rechtssituatie van het onderhavige geval zou afleiden en als bindend richtsnoer voor de individuele beschikkingen van de Commissie zou vastleggen. Volgens de Commissie zou het dan redelijk zijn, de compensatie niet te koppelen aan de sterkste depreciatie van een valuta ten opzichte van de IMF-pariteit, doch aan een gemiddelde waarde, waarbij op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de re- of devaluatietendenzen van alle valuta's der Lid-Staten.

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 16 juni 1981 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door de firma Glunz, te dezen vertegenwoordigd door J. Gündisch, advocaat te Hamburg; de Commissie, te dezen vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Gilsdorf als gemachtigde, en de Raad, te dezen vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur A. Sacchettini als gemachtigde.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 16 september 1981 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 15 oktober 1980, ingekomen ten Hove op 6 november daaropvolgende, heeft het Finanzgericht Hamburg krachtens artikel 177 EEG-Verdrag het Hof een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging en de geldigheid en eventueel de draagwijdte van algemene bepaling C 3 van titel I van de bijlage bij verordening nr. 950/68 van de Raad van 28 juni 1968 betreffende het gemeenschappelijk douanetarief (PB L 172 van 1968, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening nr. 2500/77 van de Raad van 7 november 1977 (PB L 289 van 1977, blz. 1).

2 Deze vraag is gerezen in een geschil tussen de firma Glunz, verzoekster in het hoofdgeding (hierna: Glunz), en de Duitse douane in verband met de tariefindeling van en de in augustus 1978 verschuldigde invoerrechten over een partij keramische beeldjes waarvan de onderarmen een kaarshouder vormen. Glunz gaf de waar aan onder post 97.05 van het GDT, die „toebehoren voor kerstboomversiering en dergelijke kerstfeestartikelen" omvat, waarover een ad-valoremrecht van 10 % wordt geheven.

3 Nadat het bevoegde douanekantoor deze indeling aanvankelijk had geaccepteerd, kwam het later hierop terug en stelde het zich op het standpunt, dat de waar tot post 69.13 B („beeldjes van porselein") behoorde. Voor deze post geldt een ad-valoremrecht van 11 %, doch tenminste een specifiek minimumrecht dat destijds 70 RE per 100 kg brutogewicht bedroeg. Het douanekantoor paste dit specifieke recht toe en berekende het bedrag in DM met toepassing van bovenbedoelde algemene bepaling C 3; dit resulteerde in een bedrag van DM 72 045,49 aan invoerrechten.

4 Algemene bepaling C 3 luidde in de redactie van 1968 als volgt:

„De rekeneenheid (RE) waarnaar voor de toepassing van sommige specifieke rechten wordt verwezen, of welke bepalend is voor de indeling onder sommige posten of onderverdelingen van posten, heeft een waarde van 0,88867088 gram fijn goud. Voor de omrekening in Belgische franken, Franse franken, Luxemburgse franken, Nederlandse guldens, Duitse marken

of Italiaanse lires, wordt de koers toegepast, welke overeenkomt met de voor die valuta's bij het Internationaal Monetair Fonds opgegeven en door dit Fonds goedgekeurde pariteit."

5 Glunz kwam tegen deze belasting in beroep bij het Finanzgericht Hamburg. Zij betwistte primair de indeling van de waar en voerde subsidiair aan, dat zo het specifieke recht van post 69.13 B al van toepassing was, de omrekening van de rekeneenheden niet diende te geschieden overeenkomstig bovengenoemde algemene bepaling C 3, doch dat het verschuldigde bedrag op zodanige wijze moest worden berekend en vastgesteld, dat, gelet op de pariteiten van de munteenheden van de verschillende Lid-Staten, het van haar in Duitsland gevorderde bedrag niet hoger was dan het bedrag dat zij had moeten betalen indien zij de waar zou hebben gelost en ingeklaard in een haven van een Lid-Staat met een zwakke munteenheid. Dit zou de uitlegging zijn die aan algemene bepaling C 3 moest worden gegeven, want anders zou toepassing ervan leiden tot een verschillende belasting naargelang van het land van invoer en zou de bepaling discriminerend zijn en onverenigbaar met het gelijkheidsbeginsel. Bij de door haar verdedigde berekeningswijze zou het verschuldigde bedrag worden teruggebracht van DM 72 045,49 tot DM 29 432,30.

6 In de verwijzingsbeschikking verklaart de nationale rechterlijke instantie tot de overtuiging te zijn gekomen dat inderdaad post 69.13 B (beeldjes van porselein) met toepassing van het specifieke recht, in aanmerking moet worden genomen.

7 Van mening evenwel dat het geschil betreffende de berekening van het bedrag der invoerrechten door conversie van RE in nationale munt, een probleem doet rijzen met betrekking tot de uitlegging en geldigheid van de litigieuze bepaling, heeft zij het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Is algemene bepaling C 3 in deel I, titel I, van de bijlage bij verordening nr. 2500/77 van de Raad van 7 november 1977 bij toepassing op post 69.13 B van het gemeenschappelijk douanetarief ongeldig, voor zover zij in geval van invoer van de waar in een Lid-Staat met een sterke valuta, tot een hoger invoerrecht zou leiden dan bij invoer in een Lid-Staat waarvan de valuta ten opzichte van de bij het Internationaal Monetair Fonds opgegeven pariteit het

meest is gedevalueerd, of moeten genoemde bepalingen aldus worden uitgelegd, dat het invoerrecht slechts moet worden geheven tot het bedrag dat bij invoer in een Lid-Staat met de zwakste valuta had moeten worden geheven?"

8 In zijn motivering overweegt het Finanzgericht dat de toepassing van algemene bepaling C 3 op de litigieuze invoer in de Bondsrepubliek Duitsland heeft geresulteerd in een invoerrecht van DM 72 045,49. Bij invoer van dezelfde waar in Italië daarentegen zou het slechts de tegenwaarde in lires van DM 29 432,30 hebben bedragen. Het Finanzgericht achtte dit verschil in invoerrechten, naar gelang de Lid-Staat waar de invoer plaatsvindt, niet verenigbaar met de grondgedachte van de douane-unie. De verschillende belasting zou discriminerend zijn en in strijd met het algemene gelijkheidsbeginsel. Dit beginsel zou verlangen dat het stelsel van heffingen ten behoeve van de gemeenschapsbegroting zodanig wordt ingericht, dat het op eenvormige wijze — dat wil zeggen gelijkelijk — drukt op al diegenen die aan de daartoe door de gemeenschapsregeling vastgestelde voorwaarden voldoen. Het Finanzgericht betwijfelt of de moeilijkheden waarmee de eerst in november 1978 bewerkstelligde invoering van een nieuw communautair stelsel voor de omrekening van de specifieke rechten in nationale munteenheden gepaard ging, een rechtvaardiging konden vormen om in de tussentijd van de noodzakelijke aanpassing van de wisselkoersen, in het bijzonder met betrekking tot de specifieke rechten, af te zien.

9 Bij de beantwoording van de gestelde vraag zij er vooraf aan herinnerd dat het gemeenschappelijk douanetarief oorspronkelijk is ingevoerd bij verordening nr. 950/80 van de Raad van 28 juni 1968 (PB L 172 van 1968, blz. 1). Volgens de considerans van deze verordening moesten de Lid-Staten uit hoofde van de beschikking van de Raad van 26 juli 1966 (PB van 1966, blz. 2971) met ingang van 1 juli 1968 het gemeenschappelijk douanetarief toepassen op de invoer uit derde landen van de niet in bijlage II van het Verdrag genoemde produkten.

10 Het gemeenschappelijk douanetarief bevat naast ad-valoremrechten ook specifieke of minimum invoerrechten voor bepaalde posten of postonderverdelingen. Met betrekking tot de ad-valoremrechten zijn bij verordening nr. 803/68 van de Raad van 27 juni 1968 (PB L 148 van 1968, blz. 6) voorschriften vastgesteld voor de berekening van de douanewaarden van de goe-

deren, teneinde te waarborgen dat de douanewaarde in de Lid-Staten op eenvormig wijze wordt bepaald, zodat de mate waarin het gemeenschappelijk douanetarief bescherming biedt in de gehele Gemeenschap dezelfde is, om aldus elke verlegging van het handelsverkeer en van de activiteiten, alsmede iedere verstoring in de concurrentievoorwaarden, welke kunnen voortvloeien uit verschillen tussen de nationale bepalingen te voorkomen, en de importeurs een gelijke behandeling te verzekeren ten aanzien van de heffing van de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief. De specifieke rechten zijn uitgedrukt in RE. Krachtens algemene bepaling C 3 wordt voor de omrekening van de RE in nationale munteenheden de wisselskoers toegepast, welke overeenkomt met de voor die valuta's bij het Internationaal Monetair Fonds opgegeven pariteit. Verordening nr. 950/68 is vastgesteld in het kader van het toenmalige stelsel van vaste pariteiten, waarbij algemene bepaling C 3 een eenvormige toepassing van de specifieke invoerrechten in alle Lid-Staten moest verzekeren en ook een aantal jaren verzekerd heeft. Deze verordening moest in de loop van de jaren worden aangevuld en gewijzigd door een reeks latere verordeningen, zonder dat evenwel algemene bepaling C 3 werd gewijzigd.

11 Het stelsel van vaste, op een bepaalde hoeveelheid goud gebaseerde pariteiten functioneert echter sinds 1971 nog maar ten dele. De latere monetaire ontwikkeling leidde tot aanzienlijke afwijkingen van de reële wisselkoersen ten opzichte van de officiële pariteiten in de betrekkingen tussen de Lid-Staten. Onder deze omstandigheden correspondeerde de in het gemeenschappelijk douanetarief gebruikte RE steeds minder met de economische werkelijkheid. Doch eerst omstreeks 1974 veroorzaakte de monetaire ontwikkeling aanzienlijke en duidelijk vast te stellen ongelijkheden bij de toepassing van de douaneregelingen.

12 In december 1971 werden te Washington bij het zogenoemde „Smithsonian Agreement" spilkoersen en daarmee referentiewaarden vastgesteld. De stijging van de aardolieprijzen in 1973 bracht dit stelsel echter aan het wankelen. In het kader van het Internationaal Monetair Fonds werd al zeer spoedig de hervorming van het monetair stelsel ter hand genomen, doch de werkzaamheden konden eerst op 1 april 1978 worden afgesloten. Eerst toen trad de wijziging van de statuten van het Internationaal Monetair Fonds in werking, waardoor het internationale monetaire stelsel weer een referentiefaktor kreeg, namelijk de nieuwe bijzondere trekkingsrechten.

13 Al in 1975 begonnen de Commissie en de Raad de geleidelijke invoering van een nieuwe rekeneenheid, de „korf-eenheid", voor te bereiden. In oktober 1976 legde de Commissie de Raad een ontwerp-verordening betreffende de ERE voor. Dit voorstel — inzonderheid gebaseerd op de artikelen 209 en 235 EEG-Verdrag — werd voor advies toegezonden aan het Parlement en de Rekenkamer. Eerst in november 1978 stelde de Raad verordening nr. 2800/78 vast, die een nieuw omrekeningsstelsel voor de berekening van de specifieke invoerrechten behelsde.

14 Tussen 1968 en 1978 stelde de Raad jaarlijks het gemeenschappelijk douanetarief met enkele wijzigingen vast. De enige wijziging van algemene bepaling C 3 dateert van eind 1972, toen bij de toetreding van Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk per 1 januari 1973 een verwijzing naar de nationale munteenheden van de nieuwe Lid-Staten erin werd opgenomen.

15 De prejudiciële vraag bestaat uit twee gedeelten: het eerste betreft de geldigheid, het tweede de uitlegging van algemene bepaling C 3. Dit tweede gedeelte moet eerst worden beantwoord. Daar de geldigheid van de bepaling slechts in geding wordt gebracht voor het geval de voorgestelde uitlegging zou worden verworpen, moet eerst antwoord worden gegeven op het tweede gedeelte van de vraag.

De uitlegging

16 Gevraagd wordt of de onderhavige bepaling met het oog op de bovenomschreven omstandigheden aldus kan worden uitgelegd, dat voor de vaststelling van het bedrag van de specifieke rechten in de gehele Gemeenschap uitsluitend de in algemene bepaling C 3 gehandhaafde verhouding tot de zwakste valuta — destijds de Italiaanse lire — in aanmerking moet worden genomen, terwijl in de andere Lid-Staten de specifieke rechten worden berekend door omrekening in de nationale valuta, tegen de reële wisselkoers, van het op die wijze eerst in Italiaanse lires vastgestelde bedrag.

17 De voorgestelde uitlegging kan niet worden aanvaard, hoe fundamenteel de vaststelling van een gemeenschappelijk douanetarief, dat de invoer in de Gemeenschap, ongeacht de plaats waar de goederen deze binnenkomen, aan eenvormige belastingen onderwerpt, ook moge zijn voor het vrije verkeer van goederen en de totstandkoming van de douane-unie.

18 De tekst van algemene bepaling C 3 verwijst uitdrukkelijk naar zes, later negen bepaalde munteenheden, en kan niet aldus worden uitgelegd, dat men desondanks al die verwijzingen mag negeren om zich uitsluitend aan die te houden welke op een gegeven moment het laagste bedrag aan invoerrechten oplevert.

19 Bovendien houdt een dergelijke uitlegging nog minder rekening met de zowel fiscale als economische doelstellingen van het gemeenschappelijk douanetarief, dan die welke uit een letterlijke opvatting van algemene bepaling C 3 voortvloeit. De voorgestelde uitlegging, waarbij de invoerrechten op het laagste niveau worden vastgesteld, dreigt volstrekt negatieve gevolgen te hebben voor sommige bedrijfstakken in de Gemeenschap, daar de tarieven vooral op grond van economische vereisten zijn berekend. De voorgestelde uitlegging zou leiden tot een economisch ongerechtvaardigde verlaging van de specifieke rechten, die oorspronkelijk zijn vastgesteld op een niveau dat aan concurrerende produkten uit de Gemeenschap een bepaalde bescherming biedt, en daarmee tot een vermindering van de beoogde bescherming.

20 De voorgestelde uitlegging moet mitsdien van de hand worden gewezen.

De geldigheid

21 Volgens verzoekster in het hoofdgeding vloeit de ongeldigheid van de litigieuze bepaling niet automatisch voort uit het bestaan van geleidelijk toenemende verschillen tussen de in algemene bepaling C 3 bepaalde wisselkoersen en de reële wisselkoersen, doch heeft de Raad de beginselen waarop de douane-unie is gebaseerd, en het algemene beginsel van gelijke behandeling geschonden, door de vastgestelde ongelijkheden niet tijdig, dat wil zeggen vanaf het ogenblik waarop zij een bepaalde omvang hadden bereikt, te corrigeren.

22 Waar de Lid-Staten bij de huidige stand van de integratie hun bevoegdheid op monetair gebied voor het wezenlijke nog hebben behouden, leidt het feit dat het gemeenschappelijk douanetarief gebruik maakt van een stelsel van specifieke rechten, onvermijdelijk tot bepaalde verschillen voor wat het effect van de toegepaste rechten betreft.

23 Het is niet uitgesloten te achten dat de Raad, wanneer hij met de douane-unie en het beginsel van gelijke behandeling onverenigbare monetaire situaties weloverwogen liet voortbestaan, de door verzoekster ingeroepen beginselen zou schenden indien kwam vast te staan dat hij over alle middelen beschikte om tot een evenwichtige oplossing te komen.

24 Uit de gegevens waarover het Hof beschikt, blijkt niet, dat dit het geval is geweest in de periode 1974-1978, die door onzekerheid omtrent de verdere monetaire ontwikkeling werd gekenmerkt. Wanneer de Raad in die omstandigheden heeft geaarzeld met de aanpassing van de gemeenschapsregeling aan de nieuwe situatie, dan was dat wegens de moeilijkheid om niet enkel op douanegebied, doch ook op andere gebieden criteria te vinden die het mogelijk maakten vastigheid biedende wisselkoersen vast te stellen.

25 Er zij op gewezen dat er bijna zeven jaar — tot 1 april 1978 — nodig waren voor de hervorming van het monetaire stelsel van Bretton-Woods en dat, in verband met de voorwaarden van het GATT, iedere eenzijdige wijziging door de Gemeenschap van de voor de omrekening van de specifieke douanerechten toe te passen monetaire pariteiten, zolang het IMF geen nieuwe pariteiten had vastgesteld, kon leiden tot moeilijkheden met de handelspartners van de Gemeenschap.

26 Onder deze omstandigheden kan niet worden aangenomen dat de Raad in strijd met het EEG-Verdrag heeft gehandeld door met de wijziging van algemene bepaling C 3 te wachten tot het einde van de onderhandelingen in het kader van het Internationaal Monetair Fonds in 1978. Hieruit volgt dat ook het eerste gedeelte van de vraag ontkennend moet worden beantwoord.

27 Op de vraag van het Finanzgericht Hamburg moet derhalve worden geantwoord, dat bij onderzoek van algemene bepaling C 3 van titel I van deel I van de bijlage bij verordening nr. 2500/77 van de Raad van 7 november 1977 niet is gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid ervan kunnen aantasten, en dat de bepaling aldus moest worden toegepast, dat bij invoer in een Lid-Staat met een sterke valuta de in RE uitgedrukte invoerrechten overeenkomstig de bepaling moesten worden omgerekend in de nationale valuta van de Lid-Staat waar de invoer plaatsvond, en niet moesten worden beperkt tot het bedrag dat bij invoer in de Lid-Staat met de zwakste valuta had moeten worden geheven.

Kosten

28 De kosten door de Raad en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Finanzgericht Hamburg bij beschikking van 15 oktober 1980 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Bij onderzoek van algemene bepaling C 3 van titel I van deel I van de bijlage bij verordening nr. 2500/77 van de Raad van 7 november 1977 (PB L 289 van 1977, blz. 1) is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid ervan kunnen aantasten. De bepaling moest aldus worden toegepast, dat bij invoer in een Lid-Staat met een sterke valuta de in RE uitgedrukte invoerrechten overeenkomstig de bepaling moesten worden omgerekend in de nationale valuta van de Lid-Staat waar de invoer plaatsvond, en niet moesten worden beperkt tot het bedrag dat bij invoer in de Lid-Staat met de zwakste valuta had moeten worden geheven.

Mertens de Wilmars Bosco Touffait

Due Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe

Koopmans Everling Chloros Grévisse

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 3 februari 1982.

De griffier

A. Van Houtte

De president

J. Mertens de Wilmars